

TABOR

Leto: II.

Maribor, torek 21. junija 1921.

Številka: 138.

Županska volitev v Mariboru.

Maribor, 20. junija.

Če so klerikalci v škripcih in jim primanjkuje poštenih razlogov za olepšavo nepoštenega postopanja, skušajo zadevo takoj prenesti na osebno polje. Gospoda, ostanimo pri stvari! Mi niti besedico nismo napadli gospoda Grčarja, kajti za njegovo osebo ne gre, in on tudi ni kandidiral kot zasebnik, temveč kot pristaš socialno-demokratske stranke. Kdor pozna ustroj te stranke, ne dvomi o tem, da se mora vsak njen eksponent ravnati po navodilih vodstva in se mu brezpogojno pokoravati. To vodstvo stranke pa je doslej dosledno štiti vsakega nemškutarja, če je bil organiziran, da celo vsakega, ki se je bil odkrito izjavil za Nemško Avstrijo in je to vodstvo doseglo ob času socialistične sovlade, da se je razveljavil vsak ukrep mariborskih oblasti, s katerim so se iztirali zagrizeni nemški rovarji. Ako se to socialistično vodstvo ne bi bilo tako zavzelo za tuje rodnice Nemce, bil bi Maribor že dosti bolj slovenski in ne bi bilo še nad dvesto takih Nemcev zaposlenih v delavnici Južne železnice, ki spadajo v Nemško Avstrijo in zapirajo tukaj slovenskim domačinom pot do kruha. Na tem pač tudi ena narodna oseba v stranki ne more nič spremeniti in je pač za vsakega zares narodno mislečega človeka jasno, da se s tako stranko ne morejo sklepati nobeni kompromisi.

Pa bodisi; so ljudje, ki imajo narodni čut v sreči in taki, ki ga imajo po potrebi le na jeziku. Naše klerikalce smo od Susteršiča sem vedno pričevali k drugim. Odgovorite pa na to vprašanje: Vi nosite vedno vero na jeziku in hujskate celo v cerkvi proti ne-političnim organizacijam, kakor Sokolstvu, ki ima v svojih načelih, da spoštuje versko prepričanje vsakogar, samo radi tega, ker vam ne dela štateže in ni organizirana bratovščina kakor Orli. Kako morete vi patentirani kristjani, zagovarjati pred svojimi volilci zvezo s stranko, ki je načeloma brezverska? To se vendarle pravi zvezi se s samim hudičem, in tega o tako pobožnih ljudeh, kakor so naši klerikalci ne bi bili pričakovali. Meni da je le imel prav rajni Cankar, ki vas je naslikal v »Hlapcih«: »Ne za vero, za oblast se gre. tista o veri, ki je v nevarnosti, je samo farbarija neumnega ljudstva, saj vam je najhujši brezverec dober, če dobi oblast v roke«. Če se bo vsled tega vašega postopanja vera poglobila, je drugo vprašanje. Na vaš radikalni socialni program smo prav radovedni, zelo bo zanimal ta program tudi vaše kmečke volilce. Sicer pa potolažite se, drevesa ne rasejo do nebes in občina še ni zadnja instanca v državi.

Pa še nekaj! Naš nčenik nas je učil, da bodi naš odgovor da ali ne, tedaj pošten in jase. Vi ste odgovorili narodnim socialcem na vabilo, da bi se združili z njimi pri volitvi župana, da boste volili narodnega župana. Sedaj, ko ste se pri volitvi župana zvezali izdejalsko z rudečo internacionalo, sedaj se opravičujete s tem, da je gospod Grčar naroden in da se niste izneverili besedi. To je farizejstvo in čisto navadna nepoštenost! Z vami pošten človek sploh ne more občeati in gorje mladini, ki bi se naučila morale od vas, vzgajali bi s to moralo goljufe in lažnjivce. Ljudstvo bo pa spregledalo in vaše postopanje bo zelo zaslužno blačilo.

Socijalni demokrati stopijo v vlado.

LDU Beograd, 19. junija. Danes je bilo v skupščini prisotnih zelo malo poslancev in se politični položaj ni mogel točno presoditi. Posamezni poslanci, ki so došli v skupščino, so zatrjevali, da se pogajanja med vlado

in socialnimi demokrati nadaljujejo. Govori se, da so se pogajanja v toliko približala sporazumu, da je vlada že ponudila socialnim demokratom listnico ministra za socialno politiko, ako vstopijo v vlado.

Izid državnozborskih volitev na Koroškem.

LDU Celovec, 19. junija. Volitve v narodni svet in deželni zbor so se vršile popolnoma mirno. Udeležba pri volitvah je bila po dosedanjih krajevnih poročilih precej pičila. Rezultati volitev v narodni svet so nastopni. Pol. okraj Celovec: Oddanih 11.843 veljavnih glasov. Od teh so dobili socialni demokrati 4.300, velenemška ljudska stranka 3838, krščanskosocialna stranka 3101, koroška kmečka zveza 291, komunisti 224, Slovenci 98 glasov. Pol. okraj Smohor: Oddanih 5905 veljavnih glasov. Od teh so dobili krščanski socialni demokrati 1752, koroška kmečka zveza 1456, velenemška ljudska stranka 407, Slovenci 116, komunisti 3 glasove. Neveljavnih glasov 102. Pol. okraj Spittal: Skupno število oddanih glasov 19.098. Dobili so: socialni demokrati 6758, krščanski socialisti 5512, kmečka zveza 5274, velenemška

ljudska stranka 1508, komunisti 46, Slovenci 0. Pol. okraj Velikovec (začasni izid): soc. demokrati 442, velenemška ljudska stranka 336, kmečka zveza 198, Slovenci 93, krščanski socialisti 31, komunisti 8 glasov. Pol. okraj Beljak: Oddanih 27.224 glasov. Dobili so: Soc. demokrati 15.035, kmečka zveza 3749, velenem. ljudska stranka 3614, Slovenci 2132, krščanski socialisti 2635, komunisti 59. Mesto Beljak: Socialni demokrati 5676, velenem. ljudska stranka 2564, kmečka zveza 724, komunisti 36, Slovenci 14 glasov. Pol. okraj St. Vid: Oddanih 20.359 veljavnih glasov. Dobili so: Socialni demokrati 9452, kmečka zveza 5600, krščanski socialisti 3231, velenemška ljudska stranka 2055 glasov. Pol. okraj Volšperk: Socialni demokrati 4378, krščanski socialisti 6250, kmečka zveza 2423, velenemška ljudska stranka 1584, komunisti 11 glasov.

Begluške naredbe in muslimani.

LDU Beograd, 19. junija. Izmed parlamentarnih klubov je bil danes zbran samo muslimanski klub, ki je imel dopoldne sejo v navzočnosti 17 poslancev. Predmet razprave je bila izvedba določil begluške naredbe, ki je včeraj izšla v »Službenih novinah«. Ta begluška naredba ima 60 členov, v katerih se določa tehnično izvajanje naredbe begluškega vprašanja. Muslimani sodijo, da naredba ni izvršena v spo-

razumu, ki se je dosegel z vlado v tem pogledu. Radi tega so na današnji seji klubovi pretresovali vse posamezne člene te naredbe ter sklenili, naj muslimanska ministra dr. Spaho in dr. Karamahmedović na jutrišnji seji ministrskega sveta predložita sklep kluba, da naj se naredba popravi v smislu sporazuma, ker bi se drugače moglo smatrati, da je položaj resen.

Vprašanje vojnega plena.

LDU Beograd, 19. junija. Z ozirom na to, da ima te dni likvidirati direkcija plena, ustanovljena za zbiranje in uvovčevanje vojnega plena, je posl. Mihilo Stojić stavil na ministrskega predsednika Pašiča ustno vprašanje, v katerem pravi, da je mnenja, da ne bi smelo poslovanje direkcije plena ostati tajno v državi. Ker ni o tem poslovanju nadaljnih poročil, zahteva od ministrskega predsednika, pod čigar neposrednim nadzorstvom stoji direkcija plena, naj odgovori na naslopno: 1. Kolika je skupna vrednost zbranega plena. 2. Kolika je vrednost izdanega

plena na reverz? Na kak način se je to vršilo? Komu se je plen izročil in iz katerih razlogov? 3. Kolika je skupna vsota, izhajajoča iz prodaje? 4. Koliki so skupni troški za vzdrževanje te ustanove in kolika vsota je bila na ta način izdana. 5. Ali so osnovane ustanove te vrste tudi zunaj naše države? Koliko so stali našo državo in kake vspehe so imeli? 6. Koliko je čisti iznos od te prodaje? Kako je denar vporabljen? Ali se misli denar nakazati fondu za izplačilo vojne odškodnine našemu narodu.

Albanska federacija.

LDU Beograd, 19. junija. Presburo poroča iz Skadra: Kakor se javlja iz Tirane, bo albanska skupščina reševala vprašanje o razdelitvi Albanije v tri popolnoma avtonomne province. Severna Albanija naj bi imela za središče Skadar, srednja Albanija Elbasan, južna Albanija pa Berat. Vse tri province naj bi tvorile med seboj zvezo pod imenom albanske federacije.

Iztočno vprašanje.

LDU Beograd, 19. junija. Presburo poroča iz Pariza: Očitno je, da se Lloyd George namerava sporazumeti z Briandom o skupnem nastopanju Anglije in Francije v iztočnem vprašanju. Znano je, da v angleškem kabinetu ne soglašajo mnenja, kako politiko naj vodi Anglija v Mali Aziji napram Grški in Turčiji. Lloyd George se nagible politiki podpiranja Grkov proti Kemalistom in sploh proti Turčiji, proti kateri podpira tudi Arabce.

Kriza štajerske deželne vlade.

DKU Gradec, 18. junija. Danes sta deželni glavar dr. Rintelen in njegov namestnik dr. Ahrer odposlala prvemu predsedniku dež. zbora skupno pismo, v katerem stavljata svoje mandate glavnemu odboru dež. zbora na razpolaganje. Svoj sklep utemeljujeta s tem, da je dež. vodstvo kršč.-socialne stranke na svojem posvetovanju umaknilo prvotno stališče glede plebiscita za priključitev in s tem omajalo njuno stališče.

DKU Gradec, 19. junija. Štajerski deželni glavar prof. dr. Rintelen in njegov namestnik dr. Ahrer sta sporočila predsedniku deželne zbornice, da stavita svoje vladne mandate glavnemu odboru na razpolago, vsled česar se sklicana za jutri 21. t. m., ob 11. uri seja glav. odbora in klub. načelnikov.

Obsedno stanje v Ukrajini.

DKU Dunaj, 19. jun. Ukr. dop. urad javlja: Vsled pogostih vstaj je sov. vlada v Harkovu proglasila nad vso Ukraino obsedno stanje.

Vprašanje opcije.

V zagrebški »Slobodni Tribuni« je objavil dr. Blaž Posedek članek »Hočemo li da optiramo jugoslovensko podanstvo«, ki ga v naslednjem prinašamo, prepričani, da je to vprašanje zlasti za slovenski del našega naroda jako važno: »Slišim, da imajo Jugoslovenci iz okupiranih krajev do 1. avgusta t. l. izvršiti pravico opcije, t. j. odločiti se za italijansko ali jugoslovensko državljanstvo. Menim, da bi se to vprašanje ne smelo prepustiti posamezniku, da ga reši po svoji lastni volji, temveč ga je treba rešiti enotno z nacionalnega stališča in zahtevati, da se izseljenci ravnajo po tem. Prosil bi tudi jugoslov. Matico, da se glede tega izjavi, ako ni že podala svoje izjave.

Pred očmi moramo imeti to-le:

Ce sprejmemo jugoslov. državljanstvo, se odrečemo za sebe in svojo dečo vseh pravic, katere nam gredo v starem kraju in bomo v bodoče prihajali le kot tujci v svoj rojstni kraj. Nasprotno, ako obdržimo našo dosedanje občinsko pristojnost, vsled tega tudi novo italijansko oziroma reško državljanstvo, nam ne more nikdo in v nobenem slučaju odreči pravnoveljavno ne bivanja niti izvrševanja naših pravic v domovini.

Zaradi tega pa lahko mirno v Jugoslaviji ali kje drugje izvršujemo svoj poklic in Jugoslavija nas bo cenila kot svoje prave sinove, ker ve, da smo obdržali tuje državljanstvo samo za to, da rešimo ugrabljeni biser njene krone.

Ker je veliki del inteligencije emigriral, bi pomenilo optiranje jugoslov. državljanstva za naš narod onkraj meje nenadomestljivo izgubo. Italija bi opcijo jugoslov. državljanstva s strani inteligence iz njenih novo pridobljenih krajev z veseljem kvitirala. Iz tega razloga moramo, če hočemo ostati svojemu narodu zvesti, bedeti na straži. Predlagam, da vsi tisti, ki niso prisiljeni, da sprejmejo jugoslov. državljanstvo radi tega, ker so v državni službi, ne izvrše svoje opcijske pravice.

Notranja in zunanja politika.

* Na Štajerskem ne bo plebiscita. Iz Gradaa poročajo, da sta štajerski deželni glavar dr. Rintelen in njegov namestnik dr. Ahrer podala demisijo. Ta korak šefa štajerske deželne vlade pomenja, da je zmagalo stališče dunajske vlade, ki je odločno zahtevala, da se mora nameravani plebiscit dne 3. julija opustiti. Neposreden povod k temu je dal odgovor italijanskega poslanika deputaciji krščanskih socialcev, ki jih je hudo poparil. Ta deputacija se je udeležil tudi dr. Rintelen. — Takoj na to je podal demisijo, ker je deputacija sklenila, da preklicuje izdane priprave in odpove glasovanje na Štajerskem. S tem bo pospešena rešitev vladne krize. Po dosedanjih znamenjih soditi, bo nov kabinet krščansko-socialni in deloma uradniški. Velenemci bodo stopili v najstrožjo opozicijo. Ljudstvo je sprejelo to kapitulacijo s precejšnjo nevoljo.

* Grško vprašanje na dnevnem redu. »Havas« poroča 19. junija: Lord Curzon je predlagal, naj poslaniki Anglije Francije in Italije ponudijo grški vladi posredovanje zaveznikov. Ako Grčija ta predlog sprejme, bodo zavezniki na enak način posredovali tudi v Carigradu. Ako bi Turki odklonili posredovanje, ki so ga sprejeli Grki, bodo Grki zopet dobili dovoljenje za nakup vojnega materiala in hkrati bo

do razveljavljene vse finančne omejitve, katere so jim predpisali v Londonu novembra l. l. Ako pa angorska vlada sprejme to posredovanje, bodo Turki še nadalje deležni ugodnosti, kakršne določa pogodba, sklenjena z Fekirjem Sami Beyem v Londonu; tudi bi dobili suvereniteto nad Smirno, katera bi naj postala samonpravna pokrajina z mednarodno upravo. Kar se tiče Trakije, zahtevajo Angleži, da ostanejo v veljavi določbe sevreške mirovne pogodbe, dočim Francozi predlagajo zasedbo prvotne meje do črte Enos-Midia. Curzon se je potegoval za posebno cono, v kateri bi ne bilo vojaštva, dočim je Briand želel avtonomno pokrajino. Angleži so za to, da se Turke kaznuje, ako ne bi sprejeli teh predlogov. Briand pa hoče, da se odgovornost prepusti tisti sili, ki bi najprej odbila predlog. Ako bo to Turčija, naj bi se izvršile vse določbe sevreške mirovne pogodbe in se proglasila zapora na Črnem morju od Trapezunta do Adalije. — Briand bo popoldne sestavil besedilo note, ki bi se naj odposlala poslanikom v Atenah. Če se bo pridružil še grof Sforza, bi se lahko izvršili v Atenah skupni koraki, ne da bi se s tem priznalo kralja Konstantina.

* Grško-turška vojna. „Daily Telegraph“ javlja iz Smirne, da je namerala grška ofenziva za nekaj tednov preložena.

* Giunta in Toggenburg. Rimski listi objavljajo pismo tržaškega fašista Giunte tirolskemu poslancu Toggenburgu, v katerem ga pozivlja kot nekdanjega avstrijskega ministra na odgovornost ravnanja z Italijani, posebno v taboriščih za internirance. H koncu pa sledi kopica žalitev. Toggenburg zahteva radi tega častno sodišče, ki naj razsodi med njim in Giunto.

* Iz Gornje Slezijske. Angleške, francoske in italijanske čete so zasedle Ratibor in več drugih krajev Gornje Slezijske.

* Seja zveze narodov. Zveza narodov je otvorila v četrtek po kratki javni seji trinajsto sekcijo. Na dnevnem redu so za evropski mir zelo važna vprašanja, med drugim tudi avstrijski finančni problem, albanske meje, spor med Poljsko in Litvo itd.

* Zrtve sinfajnovcev. V angleški zbornici je naznanil minister Greenwood, da so sinfajnovci na Irskem umorili meseca julija 1920. 568 oseb.

* Protiboljševiška vstaja v Sibiriji. Protiboljševiške čete so razdrle viadukte med Blagoveščenskim in Chobarovskim. Boljševiki so bombardirali vasi ob Amurju, ki so priskočile vstajem na pomoč. Pogajanja med časno vlado in Semenovskim so pretrgana.

* Anglija in Kemalisti. Angleška vlada je naznanila turškim nacionalcem, da smatra napad na Carigrad kot „casus belli“. Kakor se doznava, bo v kratkem angleška brigada nadomestila grške čete pri Izmidu, da s tem prepreči polzkus nacionalcev, da bi se polastili glavnega mesta.

Pikaont:

Efijalti.

Trst, 13. maja.

Hodil sem po dolgi beli cesti, ki vodi iz Barkolj v Miramar. Na desno je z belimi, od dežja izpranimi skalami posejan Kras, med katerimi blešče rumene cvetke, na levo pa diven razgled na to večno molčeče morje.

Nekako soparno je bilo. Zrak je bil tako razbeljen, da je bilo dihanje naporno. Na dalnjem horizontu je bilo opaziti rahlo belkasto meglo, ki je izgledala kakor čoln z razpetimi jadrji.

Sedel sem na eno izmed na obrežju nagromadenih skal ter gledal na mladino, ki se je kopala v zelenkastem morju. Zavidal sem ji radi njene brezskrbnosti. Potapljala se je v globino, se zopet dvigala, obmetavala s školjkami, brizgala vodo ter delala vrišč, da je šlo kar skozi ušesa. Včasih je ta ali oni deček prilezel na suho, da se je videlo njegovo kakor orehova lupina ožgano telo ter legel na prod. Kaj bi imel, ko bi bil zopet v njihovi starosti?

Ona sumljiva meglica na zahodu se je pričela večati. Potegnil je piš, da se

* Japonska in Wrangel. Kakor poroča „Daily Herald“, je japonski poslanik v Washingtonu izjavil, da Japonska ne bo prevažala Wrangelove armade v Sibirijo.

* Angleška rudarska stavka. Stavkujoči delavci pogojev, ki so jih stavili posestniki rudnikov, niso sprejeli. 128-170 delavcev je glasovalo za sprejem, a 325.262 proti.

* Neresnične vesti. Iz Londona poročajo, da so vesti o izstopu Amerike iz zveze narodov popolnoma neresnične.

Zanimivosti.

Zagoneten slučaj. Dne 19. februarja letošnjega leta je našla zagrebška policija v stranski hiši št. 20. v Meduličevi ulici v Zagrebu mrtvega novorojenčka. Preiskava je osumila kot mater neko Marijo Schwarzbach, rojeno v Mariboru, živečo sedaj v Varcar Vakufu v Bosni, ki je malo pred tem stanovala v isti hiši pri neki Hermini Andjelos. Policija je otroka preiskala ter ugotovila, da je moškega spola ter da je umrlo vsled zadušenja z nesnago. Po sestavi tožadnega zapisnika je mrtvo dete prevzela bolnica usmiljenih sester, da ga obducira ter ugotovi pravi vzrok smrti. Policija pa je obvestila varnostno oblast v Varcar Vakufu, ki je takoj aretirala omenjeno Schwarzbachovo ter jo prepeljala v zagrebške zapore, osumljeno in obtoženo umora otroka, torej delikta za katerega določa zakon zaporno kazen od 10—20 let. Obenem pa je bila aretirana ter oddana v zapor tudi Hermina Andjelos, osumljena in obtožena kot sokrivka Schwarzbachove. Obe sta sedeli v preiskovalnem zaporu ter čakali na porotno zasedanje, ki se je vršilo te dni in pri katerem sta prišli tudi omenjeni na vrsto. Do tu je bilo pač vse jasno in navadno. Pri razpravi pa se je na velikansko presenečenje ugotovilo, da je bolnica oddala sodišču rezultat obdukcije otroka ženskega spola in ne moškega, kakršno je bilo najdeno v Meduličevi ulici št. 20. 19. februarja. Vsled tega je nastal prepir, ali je bilo najdeno dete moškega spola, kakor je ugotovila policija, ali ženskega spola, kakor je ugotovila bolnica in ali je bilo najdeno dete sploh identično z obduciranim. Ker je več prič s prisego potrdilo, da je bila policijska navedba, da je dete moškega spola pravilno, je bilo obducirano ni bilo identično z najdenim. Sodišče je stalo tu pred zagonetko, katere kljub vsem preiskavam in naprom ni moglo rešiti ter je vsled tega bilo primorano obtoženi ženski oprostiti.

2.-3. julija cvetlični dan

Ciril-Metodovih podružnic v Mariboru.

je morje nalahko popenilo. Videl sem, kako so se ribiške ladje, ki so tičale skoro nepremično tamkaj zunaj, okrenile ter drsele proti pristanu. Najbrže se je bližala nevihta.

Vstal sem, zapel suknjo tesneje ter stopal za otroci, ki so se podili po cestnem prahu. Moral sem gledati, da me ne vjame neurje na prostem. Par sto korakov sem opazil gostilnico, izpred katere so vlekli v notranje prostore mize in stole.

Nebo, ki je bilo par hipov preje še temnomodro, se je stemnilo. Od oblakov, ki so drveli ne vem odkod, je zadobilo sivkasto-rumeno barvo. Trezali so se plameneči bliski, ki so rezko rezali vzhod.

Pričelo je že kapljati, ko sem prestopil prag gostilnice. V veži je bilo temnikasto, da sem se zadel ob sod ter komaj iztaknil vrata v pivnico. Na prsa mi je legel težek vzdih, pomešan z vonjem vina in tobaka. Ko sem sedel za mizo, pokrito z nesnažnim prtom, je natakarija ravno prižigala svetilko. Kolikor sem zamogel opaziti, je bila čedna in brihke postave in njene črne oči, osenčene od dolgih trepalnic, so

Dnevna kronika.

Maribor, 20. junija.

— Političen klub JDS ima v torek svoj sestanek. Na dnevnem redu je predavanje o zgodovini agrarne reforme. Začetek točno ob 20. uri.

— Cudni „brezverci“. Klerikalni listi so v dnevih upanja na boljše čase, ko so hoteli tudi pri nas zasidrati „Slomškarijo“, v svojih listih na dolgo in široko dokazovali, da veje v dosedanjih učiteljskih društvih UJU brezverski duh. Posebno radi so očitali to „brezverstvo“ učitelstvu v Ljutomeru. Zadnji „Učiteljski tovariš“ pa poroča, da bo proslavilo Učiteljsko društvo za okraj Ljutomer svojo petdesetletnico med drugim tudi s tem, da bo društvo slavnostnega dne 7. julija, pol ure po prihodu vlaka, tudi prisostvovalo spominskemu cerkvenemu opravilu.

— Stanovanjska beda in sodnija. Zadnji petek se je zgodilo, da je sodnija deložirala revno in težko bolno šiviljo na zahtevo novega hišnega posestnika, ki rabi dotično stanovanje za svojega zeta. Ker za deložirano žensko ni bilo mogoče dobiti stanovanja, je ostala na cesti. Takih slučajev, da hišni posestnik na podlagi veljavnih zakonov sodnim potem odpove stranki stanovanje, se pripeti vsak teden. Dobro bi bilo, da bi sodnija deložacijo sklenila za trenutek, ko ima stanovanjski urad za stranko stanovanje na razpolago, da se občinstvo ne huduje ob pogledu na obupanost revežev.

— Kurilnica južne železnice na koroškem kolodvoru. Tamošnja delavnica je bila in je še danes, tri leta po preobratu, najhujše gnezdo preobratnih, protidržavnih in protijugoslovenskih elementov. Kazenski oddelk tukajšnje sodnije je imel z večino od njih posla. Vsekakor bi bilo potrebno dognati, kaj je vzrok, da se še ni uporabila železna metla in pognala večina teh slovanskemu življu v Mariboru tako nasprotnih prekucuhov v Nemško Avstrijo, kamor jih vleče. Maitz Anton, klepar v kurilnici je nagnal svojo legitimno soprogo iz hiše in si vzel mlado gospodinjico, katero je lastna mati pognala iz hiše. Izgnana soproga se je obrnila na odvetnika, ki je pozval slovenskim dopisom Maitza, naj se zgledi v njegovi pisarni. Res je prišel Maitz v pisarno, se prav togotno razširil in kazoč na slovenski dopis kričal nemško: „Kaj hočete s tem le. Jaz tega ne ravnam.“ Poučen, da živi od našega kruha in če ga slovenski dopisi žalijo, naj gre v Nemško Avstrijo, je povedal, da itak nima tukaj obstanka in da pojde. — Gospodje na pristojnem mestu, kaj jih držite, če si sami želijo preč! Radi dela teh par razgrajčev, naše železnice še dolgo ne bodo urejene.

— Branjeve in črešnje. V nedeljski številki smo objavili nove odredbe glede prodajanja črešenj, po katerih je le kmetičam dovoljeno prodajati črešnje na litre, dočim jih morajo branjeve prodajati na kilograme. Teh odredb pa se branjeve ne drže, jih

bile v stanu zmešati marsikatero možko srce.

Zunaj je že divjalo neurje. Težke deževne kaplje so monotono udarjale ob tlak ter ob stekleno streho nad vratmi. Strešni žleb je bil najbrže pokvarjen, ker je curljal ravno pod okno dolg svetel curek.

Naročil sem si polič vina ter pogledal po sobi. Bila je skoro prazna razen petih oseb, ki so sedele pri mizi v kotu. V rokah so držali karte, včasih zapisavali s kredno na leseno tablico ter pili iz velikih kozarec črnino. Pri tem so se živahno razgovarjali, krilili z rokami ter včasih pridružno zakleli. Name so napravili utis odurnih neznačajnežev.

Vstopil je nov prišlec. Pozdravil je, vtaknil curljajoč dežnik v kot, obesil klobuk na klin, ter se vsedel k moji mizi. Izvlekel je iz žepa robec, si obrišal potno čelo, se odkaljšal, si naročil pri natakariji, ki je snažila pri točilniku nože, polič vina ter me pogledal. Bil je krog 55—60 let star, debelast, nekoliko sključene postave, osivelih las ter dobrodušnih potez na zalitem obra-

zju. Izpod kosatih obrvi so zrle namo dobrohotne vesele oči.

Ma kaj pravite k temu vremenu. Sitno, kaj, posebno ako ima človek mnogo opravil. Hujši kot pasja duša.

Pripoznal sem mu, da ima prav ter napravil nov požirek. Pri oni mizi v kotu je nekdo po nerodnosti sunil s komolcem po kozarcu, da se je zakotalil po mizi ter se razbil na tleh z zamolknim žvenkom. Začulo se je živinško preklinjanje. Natakarija je segla v stekleno omaro ter prinesla novega.

Kake sitnosti mi delajo na kvesturiz, je začel zopet sosedi ter se odkaljšal v robec, da bi mi dovolili otvoritev male delikatesne trgovine v mestu. Za pol leta skačem od oblasti do oblasti, ali vedno večje težkoče se pojavljajo. Imajo pač nepremostljivo antipatijo do nas Slovencev. Najraje bi nas po programu fašistovskega poslance Giunte vse skupaj pobesili ter vrgli naše davdarje tržaškim podganam. Potem bi se izvil iz njihovih prs težak vzdih zadovoljstva in njihove duše ne bi težila več ta balkanska klada, kot je rekel na nekem shodu v Skednju imenovani fašist.

(Koniec prihodnj.)

— Prijateljski sestanek Ciril-Metodovih 3. julija ob 15. uri na vrtu Narodnega doma. Brez vstopnine. Godba.

— Včerašnja veselica v korist

ruskim beguncem v naši vojni realci

je vsled slabega vremena veliko trpela

ter se je morala mesto na prostem vršiti

izključno le v notranjih prostorih. Kljub

temu pa je dosegel obisk okroglo 1000

oseb obojega spola. Na programu so bili

ruski plesi, prizori iz oper, petje, prosta

zabava in ples. Sodelovali ste dve godbi,

naša vojaška ter ruska iz Strnišča.

— Tranzitni promet Maribor—

Ljutomer in Maribor—Celovec. Pro-

met na teh progah se prične danes v

ponedeljek 20. t. m. Vlak v Ljutomer se

opremi z dvema vagonoma za jugo-

slovenske potnike. Vlak spremlja naše

in avstrijsko osobje in orožništvo. V Sl.

Ilju kot obmejni postaji se vozovi

zaprejo. Od tu pa do Radgone spremlja

vlak avstrijsko osobje. Naše osobje

mora ostati v vozovih. V Radgoni pre-

zamejo službo zopet naši železničarji.

Vlaki bodo vozili v naslednjem redu:

Odhod iz Maribora št. 70 ob 6.11, št.

72 ob 12.41, povratek v Maribor št. 73

ob 13.20, št. 77 ob 21.52. Na koroški

progi bo v Pliberku skupna postaja.

Naše osobje bo spremljalo vlake od

Maribora do Pliberka, od tam v Celovec

pa avstrijsko osobje. Vlaki bodo vozili:

Odhod iz Maribora št. 411 ob 5. št.

413 ob 15, povratek v Maribor št. 414

ob 12.23, št. 416 ob 20.45. Vlak št. 14

ima direktno vozovo za Gradec na vlak

št. 72, vlak št. 73 iz Gradca v Celovec

ima direktno vozovo na vlak št. 413.

— Zelo važno za kmetovalce!

V nedeljo 26. junija t. l. bo predvajal

gosp. Viktor Barešič iz Ljubljane v

blizini Maribora praktično uporabo

novega ameriškega avtomatstva, ki

orje v poljubni globini, kosi, naklada

seno, robka koruzo, vlačí najtežje blode,

mlati, tare, goni žage, mlina itd. Je to

pravi ameriški čudež, ki se da vpo-

rabití prav za vsa kmetijska in druga

dela. Je tako urejen, da lahko goni vse

za kmetijstvo napravljene stroje, kakor

tudi za lesno in drugo industrijo. Stroj

se nahaja že v Mariboru. Cas in kraj,

kjer se bodo z njim izvajale praktične

poskušnje se bode javilo v pravem času.

ne zamudi te priložnosti, ki nič ne stane, izvzemši potne stroške, in naj ohraniti v nedeljo 26. t. m. v Maribor.

— Zborovanje štajerskih zdravnikov. V petek zvečer se je vršilo v restavraciji „Maribor“ zborovanje štajerskih zdravnikov, na katerem se je osnovalo za štajersko ozemlje Slovenije posebno zdravniško društvo, ki pa bo svedar stalo v tesni zvezi z ostalimi organiziranimi zdravništvom Slovenije in delovalo z njim na skupni podlagi. Ljubljanske zdravnike je kot delegat zastopal na tem zborovanju g. dr. Gregorič. Odbor novega društva se je konstituiral tako, da je g. dr. Bergman predsednik, g. dr. Jankovič podpredsednik, odbor pa tvori osem članov.

— Odsek za določevanje cen v Mariboru je v svoji seji dne 17. junija l. l. sklenil: 1. Cene prekajenemu mesu se določijo sledeče: gnat, zavito pleče, prekajeni hrbet in vratna pečenka ostanejo kot luksurijsno blago brez maksimalnih cen, za ostale mesne izdelke pa veljajo sledeče cene: prekajeno trebušno meso (Kaiserfleisch) kg 52 K, rebra brez kože in masti kg 46 K, prekajena slanina kg 50 K, papricirana slanina kg 56 K, salo kg 44 K, prekajena glava kg 20, gnatna klobasa kg 64 K, brunšviška salama kg 40 K, poljska salama kg 48 K, hrenovke kg 38 K, kratka klobasa (Knackwurst) kg 40 K, posebna klobasa kg 40 K, pariška klobasa kg 40 K, meseni sir kg 40 K, debrecinska klobasa kg 44 K. — 2. Cene ribjega mesa se določijo sledeče: belice kg 12 K, mreže pod 1 1/2 kg teže 15 K, za kg, nad 1 1/2 kg teže 20 K za kg, čini in karpi pod 1 kg teže za kg, nad 1 kg teže 25 K za kg, ščuke pod 1 1/2 kg teže 25 K za kg, nad 1 1/2 kg teže 30 K za kg, sulec 30 K za kg, postvri 50 K za kg, raki povprečno 1 K od 12 cm do 18 cm, nad 18 cm „slo rak“ pa 2 K za komad.

— Urad krajnega komisarja za urške operacije za štajersko v Mariboru se radi pomanjkanja uradnih torov v Mariboru začasno premesti bližnjo na Poljansko cesto št. 28 (anišče.)

V popolnem prid krajevne zadce in mladine v Mariboru se luti v torek vse kino-predstave v mariborskem bioskopu. Vspored: mariborske litarne v Kladnu in „Valutna devojka“, veseloigra v petih slikah. Z ozirom na blag namen priporočamo najmnogobrojnejši obisk.

— Vsako jutro — veselo novice, — trgovec dopise — ljubavne pravljice, — ter druge notice; — prinašajo poširski, vsem starim in mladim, vsak jih nestrpno pričakuje, kaj mu oboje vsega prinesli. Vsi ti poširski imeli 10. julija vrtno veselico, na to restavracije „Gambirius“. Začetek 16. uri, konec ob 24. (polnoči). Na vredno bodo: koncert, ples, srečolov, lov, ameriško kegljišče, ter razne druge zabave. Pri koncertu in pledivira železničarska godba. Vstopni din. za osebo. Ker je čisti dobitek enjen bolnim članom in njihovim inam, upamo da pride na to veselje, staro in mlado.

Najdeno. Pri okrožnem zletu Matjaž Sokolskega Okrožja se je našel površnik, ki se ga dobi pri hišniku „Sokolskega doma“ v Studencih.

— Tajno upanje na povrtni zlati „starih časov“ je gojila hišna posestnica Klara Potbauer v Tvorniški ulici ter skrbno hranila prusko, madžarsko in staroslovjansko cesarsko zastavo, da bi jih imela za vsak slučaj pri roki. Policija pa jih je — zaplenila.

— Najdena je bila v klavnici suknja. Dobi se pri policiji.

— Aretiran je bil radi beračenja leta 1904. v Sv. Petru pri Celju rojeni Dragutin Strašek.

— Tatvina. Iz podstresja na Koroski cesti št. 120 je neznan tat ukradel Mariji Stangl črno mosko obleko, vredno 2800 K. Pred nakupom se svari.

— Od doma se je odstranila 64-letna Marija Majer, stanujoča v Linhartovi ulici št. 16. Komur je o njej kaj znano, naj javi policiji.

— Komunistično gibanje na Madžarskem. V seji budimpeštan, mestega

upravnega odbora je izjavil mestni načelnik v svojem poročilu, da zasledujejo štiri strokovne delavce splošne tovarne strojev zaradi razširjanja francoskih letakov. Nadalje poroča, da donasajo iz Rusije se vračajoči ujetniki, inštrukcije za razširjanje komunistične organizacije po vsej Madžarski. Večina teh ljudi se nahaja v Caotskem taborišču pod nadzorstvom.

— Mejniki. V radgonskem okraju so že postavili mejnike. Večji nosijo napis „SHS“ in datum: 19. septembra 1920. St. Germaine.

— Radinci. Letos se vršijo vojaški nabori, ki so se do sedaj vedno vršili v Gornji Radgoni v Radincih. Širijo se vesti, da se bo tudi sodišče preselilo iz Gornje Radgone v Radince. Prizadete občine proti temu protestirajo, ker so Radinci v celnem okraju najbolj oddaljen kraj.

Kultura in umetnost.

x Iz pisarne Narodnega gledališča. Danes v pondeljek uprizori mariborska srednješolska mladina v našem gledališču Cankarjevo „Lepo Vido“ na korist dijaške kuhinje. Igra je izrežirana iz prijaznosti gospod Milan Skrbinec. — Jutri v torek je zadnjič v sezoni „Jesenski mane-ver“ ob znižanih cenah, kar bo omogočilo gotovo večji obisk.

x Častni večer Slavice Mezgečeve. V soboto 18. t. m. je slavila naša prva subreta gđ. Slavica Mezgečeva svoj častni večer v naslovni uloži operete „Boccaccio“. Viharen aplavz ob prvem njenem nastopu je pričal, kako priljubljena je naša Slavica pri mariborskem občinstvu, katero ji je darovalo obilo cvetja in drugih darov. Kakor se čuje se je najslabše izkazala uprava gledališča, ki je kljub temu, da je bilo gledališče razprodano, poklonila kot priznanje za njeno celotno tmetniško delovanje v denarni znesek 200 K (dvesto kron). — Naši mladi in nadebudni pevki, ki je letos ponovno dokazala svojo zmoglost in ki baje zapušča naše gledališče, želimo tudi v naprej obilo uspeha.

R—to. x Ivan Cankar: Lepa Vida. Ze več naših pisateljev je skušalo uporabiti motiv „Lepe Vide“, te najgloblje slovenske narodne pesmi, po svoji obliki pač bolj Prešernove nego narodne. To ni čudno: pesem hrepenenja je to — in kje bi mogel umetnik najti bolj primeren, bolj globok, bolj občečloveški motiv, nego je hrepenje človeške duše? Bedno je živela Lepa Vida, uklenjena ob starega moža, ob bolnega otroka, sanjala je o lepem življenju nekje v daljavi — ko pa so njene sanje postale resnica, je zahrepenela nazaj po svoji bedi, po svojem možu, po svojem otroku.

Vida vsak dan je pri morju stala, se po sinku, oči, mož jokala.

Tako izzvani pesem in nič ne izvemo, kaj se je zgodilo nadalje. Kakor da manjka pravega konca, se nam zdi navidez — in vendar je ta zaključek „Lepe Vide“ eno najsijajnejših mest slovenske umetnosti: v brezkončnost izzvani, kakor je hrepenenje, ki ga pesem izraža, brezkončno, neutešljivo, večno. Cankar docela po sveje interpretira „Lepo Vido“. V svoji pesnitvi se ne naslanja na narodno pesem, od nje je vzel le ime in motiv hrepenenja. Toda ne tistega hrepenenja, ki je več ali manj delež vsakega človeka, ki ga tudi najbednejši čuti v svoji duši in ki bi ravno zaradi te občečloveške veljave moglo postati predmet grandiozne tragedije, kakor je Goethejev Faust. Umetnika, ki bo tako široko in globoko zajel motiv naše pesmi, „Lepa Vida“ še čaka. Cankarju je „Lepa Vida“ postala simbol samo njegovega hrepenenja; hrepenenja, ki ga čuti umetnik. Za nikogar nasprotje med resnico in sanjami ni večje nego za umetnika, zato v nikomu ni hrepenenje globlje in silnejše nego v njem. Ako bi se njegove sanje uresničile, ali bi ne bilo potem hrepenenja konec? „Ce bi trdege dela ne bilo, ne trpljenja, ne bridkosti — odkod bi bile sanje?“ Tako je zapisal Cankar o Petru Klepcu v „Podobah iz sanj“, na tej osnovi misli je zgrajena tudi njegova „Lepa Vida“. V takozvani mrtvašnici, sredi bednih, bolnih študentov in izgubljenih eksistenc (Mrva, Damjan) je doma Lepa Vida. Tam

se je porodila, med zamreženim zidovjem, ki je kakor ječa, med ljudmi, ki jih je življenje izobčilo iz sebe. Nikjer drugod kakor tam ne more biti njen dom. Kajti nikdo ne hrepeni tako čisto in tako silno kakor ti izobčenci v svoji ječi; Lepa Vida pa ni nič drugega kakor njih posebejno hrepenenje. Ako bi ne bilo „mrtvašnice“, bedne realnosti, ali bi bilo to hrepenenje tako lepo? Ne! Zato pri Dolinarju, človeku, ki živi v sreči in sijaju, Vida ne more ostati trajno; le mimogrede se pojavi pri njem, kakor trenutna bolezen, ko tudi trezen človek vsakdanjosti zasana in zahrepeni — potem pa se vrne nazaj med svoje izgnance, zvesta tolažnica jim do smrti (Poljancu, Mrvi, Damjanu) in vedno novim vodnic skozi življenje (Dionizu, študentoma). Tako je Cankarjeva „Lepa Vida“ visoka pesem hrepenenja, tistega hrepenenja, ki nam ozarja mračno resničnost in nas iz noči dviga k solncu. Kljub temu simboličnemu pomenu cele pesnitve pa ima Cankarjeva „Lepa Vida“ brez dvoma docela realno ozadje. Kraj — mrtvašnica — je stara cukrarna ob Ljubljani, kjer se koncem preteklega stoletja zbirala in deloma stanovala vsa naša takratna moderna: Kette, Murn, Cankar, Zupancič... V Poljancu, Dionizu in obeh študentih imamo očrtane njih zastopnike. A tudi Mrva in Damjan sta gotovo realni osebi, ki jih je Cankar spoznal, ko je stanoval v „mrtvašnici“; saj omenja Damjana v svoji zadnji baladi tudi Murn Aleksandrov. Istotako je brez dvoma živela Vida, hči študentske matere v cukrarni. V četrtni noči svoje „Nine“ nam Cankar celo pripoveduje njeno tragedijo: iz cukrarne jo je — mlado, hrepenčo deklico — izvil tuj gospod — in ko se je vrnila, osramočena in ponižana, je poiskala tolažbe v Ljubljani. Jasno vidimo, kako je ta realni dogodek dal osnutek Cankarjevemu delu. Skoda, da nam razen tega, kar je podal „Priatelj“ v uvodu Murnovim pesmim, še nikdo ni natanko orisal življenja in razmer v cukrarni v času, ko se je v njej porajala naša moderna: bil bi to najboljše komentar za marsikatero umetnino.

x Rijavec in Ličar v Mariboru. Pred skoro šestimi meseci sta se napotila naša odlična umetnika tenorista Josip Rijavec in pianist Ciril Ličar v tujo, da poneseta tudi njej našo jugoslovensko pesem in sploh našo glasbeno umetnost. Pot ju je vedla najprej v Čehoslovansko, kjer sta priredila v Pragi in v nekaterih drugih večjih mestih več sijajno uspešnih koncertov, o katerih so prinesli najlepšo sceno celo najuglednejši listi, kakor „Narodni Listy“, „Cas“ in „Gazette du Prague“. Iz Čehoslovanske sta se podala naša mlada umetnika na Angleško, kjer jima je star velik prijatelj Jugoslovenov Scotus Viator kot zaslužnik omogočil, da sta nastopila v Londonu celo pred zbrano glasbeno izšolano publiko in zaslovniki časopisja. Da sta tudi tam uspešna, nam služi najboljši dokaz dejstvo, da sta prejela več ponudb raznih svetovnih agentur, katere sta pa odklonila. Sedaj prihajata za trenutek na oddih v domovino, predno se podasta zopet na pot čez morje, v Ameriko. Ob tej priliki obiščeta tudi naš Maribor, kjer priredita 22. t. m. ob 20. uri v Goltzovi dvorani koncert. Iz sporeda, ki ga bomo še objavi, je razvidno, da bo nudil ta večer res prvovrsten užitek, ker se bodo izvajala samo najboljša dela naših najboljših glasbenikov. Prepričani smo, da bo naše mariborsko občinstvo znalo ceniti nastop teh dveh umetnikov ter bo napolnilo dvorano do zadnjega kotička.

Sokolstvo.

o Jezdni odsek Sokola v Mariboru ima v torek, 21. t. m. sestanek v prvi sobi restavracije Narodnega doma ob 21. uri. Predmet razgovora je udeležba na zletu v Osijeku in razvitje prapora. Bratje, udeležite se vsi! Zdravo! Načelnik.

Kino.

Mestni kino. Na splošno zahtevo se igra še danes in jutri monumentalni film v 6. činih „Stradajući milijonarji“.

Sport.

— Poziv moštvu „Old Boys“ 1. SSK Maribor! Pred kratkim je bila tekma med 1. moštvom 1. SSK Maribor in moštvom starih gospodov istega kluba. Ker so baje zadnji zmagali, trdijo isti trdovratno, da so v vseh ozirih boljši od prvega moštva, zlasti njih golman in da bodo nadomestovali 1. moštvo odslej oni. Pravičnosti na ljubo pozivlja prvo moštvo moštvo „starih gospodov“ k prvenstveni tekmi za torek, dne 21. junija ki se mora vršiti ob vsakem vremenu. Začetek ob pol 19. uri. Rezultat tekme bo odločil, kdo naj odslej zastopa 1. moštvo 1. SSK Maribor. Slavno občinstvo že v naprej opozorimo, naj pripravi zadostno število žepnih robcev, ker smeja bo obilo, zlasti ker bo najbrže morala poseči vmes tudi rešilna postaja. — Zvečer velik pogreb, na Po-brežje, kjer bo moštvo starih gospodov našlo zaslužni mir.

Igralci 1. moštva SSK Maribor.

Mariborska porota.

Maribor, 16. junija.

Tatvina.

Pri poizkusu utihotapiti jajca čez mejo pri Gornji Radgoni, so zapazili varnostni organi 12 mladeničev. Zaplenili so jim jajca in jih odvedli v stražnico v svrhu zaslišanja.

V stražnici je ležal v pleteni odprti košari zavoj bankovcev. Gotovo zelo zapeljiva prilika odškodovati se za zaplenjena jajca. Eden izmed 12 mladeničev je res tudi vzel bankovce iz košare, si pridržal enega po 400 K, drugi pa so prišli v roke današnjemu obtožencu, 20 letnemu Alojzu Nemcu, ki jih je pridržal. Razdelil je bankovce med tovariše in sicer vsakemu po 400 K; njemu je ostalo 1200 K.

Ker so pa mladeniči vso škodo poravnali in je obtoženec, ki je vse skesano priznal, naredil vtis nepokvarjenega fanta, so porotniki edino njim stavljeno vprašanje na hudo delstvo tatvine z 9 glasovi zanimali in je bil obtoženec oproščen.

Maribor, 17. junija.

Nerazumljiva oprostitev.

Na večer, dne 22. julija 1919 je izbruhnila v Mariboru vojaška pobuna, kareri so se pridružili dragonci, pešci in topničarji. Puntarji so vdrl v topničarsko vojašnico in prisilili topničarje z grožnjami in obljubami, da so se jim pridružili. Eden najpredznejših je bil pešec Franc Ogrizek od Sv. Florjana pri Rogatcu, ki je dejansko nastopal proti nekemu poročniku, mu iztrgal v telefonski govornici slušalo iz rok in ga pahnul iz sobe. Ogrizek je z drugimi, po imenu neznanimi tovariši, približno 40 po številu, predrl z bajoneti zid sobe, v kateri se je nahajala polkovna blagajna. Na njegov poziv se je splazil topničar Ferdinand Rubin iz Slovenjgradca skozi odprto v blagajniški prostor, za njim pa Ogrizek. Našla sta šest blagajn. Stiri so bile prazne, dve pa sta vsebovali večje vsote denarja: topničarska 48.344,48 K, bolniška blagajna pa 31.429,44 K ter ste bili obe dobro zaklenjeni. Končno je Ogrizek s tovariši razbil s krampom blagajni in vsi so se vrgli na denar. Ogrizek sam si je pridržal 20.000 K, Ferdinand Rubin je dobil nekaj stotakov, ves ostali denar drugi, tako, da je ostalo v blagajni samo 3-70 K.

Ogrizek je bil drugi dan aretiran, posrečilo pa se mu je še tisti dan pobegniti iz vojaških zaporov. Podal se je s denarjem v Gradec in ga je skril pri nekem svojem prijatelju. Ni pa dolgo vžival svobode, kajti že meseca oktobra je bil aretiran v Gradcu in izročen našim oblastvom. Leta 1920 se mu je zopet posrečilo uiti iz zaporov, a je bil zopet vjet. Dne 14. marca 1921 se je vršila proti njemu porotna razprava, bil je soglasno spoznan za krivega in obsojen na 18 mesecev težke ječe.

Ferdinand Rubin je bil pozneje zasaden in je stal danes pred porotniki. Svoje dejanje je priznal. Porotniki pa so kljub temu — krivdo zanimali z 9 glasovi tako, da je moral biti oproščen.

Na ta slučaj se zopet lahko skicujejo tisti, ki so nasprotniki porote, češ, da porotniki niso vedno kos svoji nalogi.

Gospodarstvo.

Situacija na vinskem trgu.

Na vinskem trgu je opaziti v zadnjem času splošni počitek, tako pri nas, kakor v drugih državah. Nemška Avstrija je čim najbolj mogoče omejila izvoz inozemskega vina, dasiravno so lastne zaloge neznatne. Uvoz iz Madžarske je vsled prenapetosti valute pojenjal in stane danes na Dunaju hl za carinjenega, a ne obdačenega vina 3500 do 10.000 K. Na Madžarskem se je izvozna taksa na vino po zahtevi zainteresiranih ukinila, a tudi to vinske trgovine ni povzdignilo. Kupuje se samo ono, kar se more takoj zopet prodati. Zanimivo je, da se je konzum vina na Madžarskem samem zmanjšal in se trgovci, ki so oskrbovali budimpeštanski trg z vinom, pritožujejo oslabi kupčiji. Na Českoslovaškem nameravajo carino na vino povišati, dasiravno trgovina ni baš živahna. Z zaključkom francosko-českoslovaške trgovske pogodbe so prenehale živahne ponudbe francoskih trgovcev. Češki trgovci se nadejajo padanja vinskih cen. Pri nas je položaj neizpremenjen. Eksportna trgovina po vsem miruje in pride edino lastna potreba v poštev. Zalog je dovolj na razpolago. Vsled dobrega stanja vinogradov cene padajo. Za vino slabše kvalitete se plačuje 600—700 K za hektoliter, v Dalmaciji celo 80—85 kron. Stagnacija v Italiji traja še nadalje. Osebito vino lažjih zaostaja. Eksport je neznaten. V Trstu stane hektoliter 19—21 lir, med tem ko so alkoholizirana vina še ceneja. V Nemčiji poživja vsa vinska trgovina, dasiravno dobiva tako cene oferte za boljša španska vina, s katerimi ne more konkurirati niti Madžarska, niti Nem. Avstrija. V Švici je pričakovati zvišanje vinskih tarif. Na Francoskem je nastal v vinski trgovini mir vsled slabega vremenskega vpliva na vinograde. Cene belemu vinu znašajo 50—60 frankov za hektoliter.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na vinski sejmi dne 17. t. m. se je priglasilo 248 prasičev in 4 koze. Cene so bile sledeče: Plemenske svinje kg žive teže od K 24.— do 26.—. Polpitane svinje kg žive teže K 26. Mladi prasiči 6 do 10 tednov stari K 240 do K 360 eden. Od 3 do 6 mesecev stari K 380 do 700 eden. Mesarji so ponujali za polpitane svinje za zakol K 20 do K 24 za kg žive teže. Kupčija je bila posebno z mladimi prasiči zelo živahna.

g Konferenca delegatov trgovskih in obrtnih zbornic. Pod predsedstvom ministrskega predsednika Pašića je bil v petek pop. ob 16. uri v Beogradu konferenca delegatov trgovskih in obrtnih zbornic iz Ljubljane, Zagreba, Splita in raznih delegatov političnih strank, med katerimi je bil tudi bivši hrvatski ban dr. Luginja. Na tej konferenci so razpravljali o ureditvi našega trgovinskega prometa in trgovine kakor tudi o vprašanjih, ki so s tem v zvezi.

g Razdelitev plovbenega parka na Donavi. Kakor se zatrjuje v parlamentarnih krogih, se je rešilo vprašanje razdelitve na Donavi zaplenjenega brodograja na ta način, da se tudi naši državi priznava pravica na ta plen. Po teh vestih bi pripadlo naši državi vse brodograje, ki ga je zaplenila na Donavi. Madžarski listi pa prinašajo vest, da se izdeluje v Parizu pravilnik, s razdelitvi tega brodograja, v katerem se ne priznava vse pri nas zaplenjeno brodograje naši državi.

g Cene cementu padajo. Medtem, ko se je še nedavno plačevalo cement po 220 K za 100 kg, se ponuja sedaj isti iz Splita po 150 K za 100 kg franko vagon Zagreb. Pričakovati je, da bo to znižanje cen ugodno vplivalo na zidanje, ker se bodo znižale cene tudi opeki, čim postane premog cenejši.

g Gospodarski položaj v Rusiji. Vodja finskega trgovskega posništva ravnatelj Hovilama, ki se je pred kratkim vrnil iz Rusije, pripoveduje, da so v Moskvi in Petrogradu nagromadene velikanske količine kože, konoplje, konjskih žim i. dr., ki so še ostanki predvojnih zalog. Privatno Rusija sedaj še silno malo producira. V petrogradskem okraju je delo v industrijah vsled pomanjkanja kruha onemogočeno. Z odpravo prepovedi zasebnih trgovine se je položaj vrlo malo izboljšal. Sovjetska vlada je odpravila sekvestre podjetij, ki imajo manje kot 30 delavcev zaposlenih. Ta podjetja lahko delajo na svoj račun. Prometne razmere so se v zadnjem času nekoliko izboljšale. Med Petrogradom in Moskvijo vlaki redno vozijo. Posebno živahen je v Moskvi promet z osebnimi avtomobili, ki jih ima blizu 15.000, med tem ko v Petrogradu ni opaziti nikakega blagovnega prometa. Slike v mestu so žalostne. Blago za izvoz se mora plačati pred odpošiljavitvijo v inozemski valuti ali zlatu.

g Stanje česke kovinske industrije. Vsled stavke kovinskih delavcev na Češkem nastaja kriza v ekonomskem življenju. Industrijski so izjavili, da bodo morali vsled tega znižati mezde ali pa podaljšati delavno dobo, če hočejo še nadalje konkurirati na svetovnem trgu. Delavci se sveda temu namenu protivijo in možno je, da se to gibanje razširi na vso česko industrijo. Soc. demokrati z ozirom na to borbo med delavstvom in industrijski so izjavili, da nečejo sodelovati v vladi, ki bi potem ne imela večine. Tudi komunisti izrabljajo ta položaj in pri tem jim pomaga velika nezaposlenost. Češka vlada je uvedla takozvana telefonska posojila po posebnem ceniku, ki jih namerava uvesti tudi za promet.

g Zvišanje telefonskih in brzojavnih pristojbin v N. Avstriji. Avstrijski prometni minister snuje zvišanje telefonskih in brzojavnih pristojbin tako, da bo stala beseda za inozemstvo 4 K, za časopisne brzojave 2 K, najmanjša pristojbina pa 40 K. V prometu z Nemčijo, Švico, Jugoslavijo, Českoslovaško in Madžarsko bode znašala pristojbina za besedo 6 K, pri časopisnih brzojavah 3 K, najmanj pa 60 K; za Italijo se zviša na 9 K oz. 450 K, najmanj 90 K. Za ostalo inozemstvo se šele pred kratkim zvišane cene ne bodo zvišale. Telefonske pristojbine se zvišajo za 200 odst. Pristojbine telefonskih odjemalcev se bodo zvišale na Dunaju za 80 do 150 odstotkov, izven Dunaja pa za 100 odst. Zelo zvišana bo telefonska pristojbina za Švico, ker se dosedaj ni oziralo na diferenco med frankom in krono. Pri proračunu pristojbin za Madžarsko bo tvorila po medsebojnem sporazumu temelj vrednost zlata. V prometu s Českoslovaško in Poljsko bodo veljale notranje pristojbine z nekaterimi dokladi.

g Kriza tekstilne industrije na Italijanskem. Italijanska tekstilna industrija se nahaja v težki krizi. Če bi se danes sestavil proračun, pokazala bi se večstomiljska izguba. Večina predilnic je nabavila bombaž po 27 centesimov za funt, a danes je cena za 14—15 cent. nižja. Znamenita firma Verna v Milanu izkazuje pasive od 7.700.000 lir.

g Uvozna taksa na nemško blago v Romuniji. Romunska vlada je odpravila 50 odst. takso na blago, uvažano iz Nemčije. To se je zgodilo na pritisk nemške vlade, ki je za dovoljenje izvoza od Romunije naročenih lokomotiv in vagonov v vrednosti od 600 milijonov lej, stavil apogoj, da Romunija ukrene vse prisilne mere napram Nemčiji.

g Izvoz živine na Madžarsko dovoljen. Ministerski svet je ukinil prepoved izvoza živine, ki je trajala že eno in pol leta. Dovoljenje za izvoz daje v posameznih slučajih minister za poljedelstvo.

g Posojilo Portugalske v Ameriki. Portugalski finančni minister Maria

da Silva je najel v Zedinjenih državah 50.000.000 dolarjev posojila po 7 in pol odst. obresti, ki ga porabi Portugalska za nabavo premoga in živeža.

g Produkcija petroleja v Zedinjenih državah. V Zedinjenih državah je znašala produkcija petroleja leta 1919 337.700.000 sodov, proti letu 1913 za 78 odst. Kljub temu pa se je potreba petroleja v Zedinjenih državah tako povečala, da je država morala lansko leto 92.000.000 sodov od drugod uvažati.

g Čehi v Berlinu. Trgovska zadruga čeških bank je kupila »Grundbank« v Berlinu ter zvišala kapital od 2 na 50 milijonov mark.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Vrtnarskega vajenca sprejme veletrgarnja Džamonja in dr. Maribor, Copova ul. 17. 847

Vila za eno družino z 8 sobami in lepim vrtom se takoj proda. Vprašaj se v upravi »Tabora«. 819 6—6

Odda se soba z dvema posteljami. Naslov se izve v upravnistvu.

Dijak išče čez počitnice primerno pisarniško ali inštrukcijsko službo.

Lahko motorno kolo (Motor-Reve) z 2 cilindri, dobro ohranjeno, se proda. Dravska ulica 11, gostilna.

Singer
Singer
Singer
Singer

šivalni stroji

šivanke

nadomestni deli

strojno olje

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se samo v naši podružnici

Singer šiv. stroji Bourne & Co. New York

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.

Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Brzjavni naslov: Gospobanka Maribor. — Št. poštino-českovn. urada: 12.445. — Telefon št. 311

je otvorila svojo
podružnico v Mariboru
na Koroški cesti št. 1, I. nadstr.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja srečke državne razredne loterije. Sprejema prijave za subskripcijo delnic III. emisije Zadružne gospodar. banke.

808 6—3

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.

Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN.

Lastnik in izdajatelj: »Konzorcijski Tabor«. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Telefon št. 325

Spediција vaših stvar. so: Osnovna agencija za carinske deklaracije. so: Vrednotenje vsakovrstnega blaga. so: Mednarodni prevozi. so: Selitve s patentiranimi pohištvami. so: Spediция dostavne pošiljke južno in severno.

Brzjav. naslov: Spedialkan

Predprodaja vozovnic

za vse proge južno in državne željeznice.

Glavna agencija s tiskom južno in severno. Aleksandrova cesta št. 30.